

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/24-18/4
URBROJ: 613-01-05-25-12
Zagreb, 7. ožujka 2025.

Izvješće o obavljenoj reviziji usklađenosti

**Zagrebački velesajam
d.o.o.
za 2023.**

I. MIŠLJENJE	1
II. PODACI O DRUŠTVU	4
Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	4
Sustav unutarnjih kontrola	6
Planiranje	6
Ostvarenje prihoda	10
Upravljanje imovinom	14
Upravljanje ljudskim potencijalima	16
Javna nabava	17
III. REVIZIJA ZA 2023.	19
Ciljevi i područja revizije	19
Kriteriji za izražavanje mišljenja	19
Metode i postupci revizije	20
Nalaz za 2023.	21
IV. ČLANOVI UPRAVE	31

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je revizija usklađenosti poslovanja društva Zagrebački velesajam d.o.o. (dalje u tekstu: Društvo) za 2023.

Predmet revizije bila je usklađenost aktivnosti, financijskih transakcija i informacija koje se odnose na poslovanje Društva sa zakonima, propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje.

Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, ostvarenje prihoda, upravljanje imovinom i ljudskim potencijalima te javna nabava.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja je li poslovanje u vezi s predmetom revizije usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O usklađenosti poslovanja izraženo je uvjetno mišljenje.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 66/23) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

UVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Društva u vezi s predmetom revizije za 2023. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2023. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Društvo je uspostavilo sustav unutarnjih kontrola, a postupci i metode opisani su unutarnjim aktima, odnosno pravilnicima, procedurama i uputama za rad Društva. U okviru sustava unutarnjih kontrola nepravilnosti i propusti odnose se na registar rizika te informacijski sustav.
Društvo nije utvrdilo rizike te uspostavilo registar rizika u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru prema kojima odgovorna osoba institucije treba uspostaviti upravljanje rizicima kao cjelovit proces utvrđivanja, procjenjivanja i praćenja rizika u odnosu na poslovne ciljeve te poduzimanja potrebnih mjera radi smanjenja rizika.

Aplikaciju integralnog informacijskog sustava Društva izradio je i održava zaposlenik Društva za kojeg nije osigurana zamjena u slučaju njegove odsutnosti. Navedeno nije u skladu s točkom 3.6. Kontinuitet poslovanja, Okvira za razvoj sustava unutarnjih kontrola Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, kojim je, između ostalog, utvrđen način postupanja u pogledu osiguranja kontinuiteta rada te su utvrđene kontrolne aktivnosti povezane s informatičkom strukturom koje se odnose na fizičku zaštitu i pristupna prava, održavanje hardvera i softvera, izradu sigurnosnih kopija, upravljanje korisničkim računima, osiguravanje potrebne razine napajanja, sigurnost podataka te je određeno da se osigurava zamjena u slučaju privremene odsutnosti zaposlenika. S obzirom na to da Društvo nije osiguralo zamjenu zaposlenika koji održava aplikaciju integralnog informacijskog sustava, Društvo je izloženo riziku kontinuiteta poslovanja. (točka 1. Nalaza)

- Društvo nije donijelo strateški plan poslovanja niti su nekim drugim planskim dokumentom utvrđeni strateški ciljevi, što nije u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru prema kojima je odgovorna osoba institucije odgovorna za razvoj učinkovitog i djelotvornog sustava unutarnjih kontrola unutar institucije, na način da, između ostalog, osigura izradu i provedbu strateških i drugih planova. (točka 2. Nalaza)
- Ukupna imovina koncem 2023. iskazana je u vrijednosti od 234.402.056,43 eura. Društvo nije dostavilo i unijelo u Središnji registar državne imovine podatke o pojavnim oblicima državne imovine kojom upravlja, raspolaže ili mu je dana na korištenje, neovisno o nositelju vlasničkih prava u skladu s odredbama Pravilnika o tehničkoj strukturi podataka i načinu upravljanja Središnjim registrom državne imovine, iako je obveznik dostave i unosa navedenih podataka. (točka 3. Nalaza)
- Potraživanja u iznosu od 1.795.520,88 eura najvećim dijelom odnose se na potraživanja od kupaca. Društvo je u prosincu 2011. donijelo Pravilnik o naplati potraživanja koji propisuje postupak naplate potraživanja uključujući način i vrijeme upućivanja opomena, aktiviranje instrumenata osiguranja naplate, obračun i naplatu zateznih kamata, angažiranje agencije za naplatu potraživanja, utuživanje potraživanja koja se ne mogu naplatiti te usklađivanje vrijednosti potraživanja. Nadalje, u točki 5. navedenog Pravilnika određeno je da se odnosi s Gradom uređuju posebnim dokumentom. Društvo nije donijelo unutarnji akt kojim bi uredilo postupak naplate potraživanja s Gradom prema odredbama Pravilnika o naplati potraživanja. (točka 4. Nalaza)
- Društvo za 2023. nije donijelo Plan obrazovanja i Plan troškova, direktori službi nisu podnijeli zahtjeve za upućivanje zaposlenika na neformalno obrazovanje i stručno osposobljavanje, odnosno usavršavanje u skladu s Pravilnikom o obrazovanju radnika Zagrebačkog velesajma d.o.o. te iz dokumentacije Društva nije vidljivo na temelju kojih kriterija su odabrani zaposlenici upućeni na obrazovanje.
Društvo nije donijelo kriterije za ocjenu rada i učinkovitosti zaposlenika u skladu s Pravilnikom o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, kojim je određeno da se ocjena rada i učinkovitosti zaposlenika provodi na temelju unaprijed utvrđenih kriterija. (točka 5. Nalaza)
- Obveze prema dobavljačima koncem 2023. iznosile su 5.631.302,07 eura. U okviru obveza prema dobavljačima evidentirane su obveze za komunalnu naknadu u iznosu od 3.870.824,19 eura umjesto u okviru pozicije obveza za poreze, doprinose i slična davanja. Navedeno nije u skladu s Pravilnikom o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja. (točka 6. Nalaza)

Obveze Društva

Društvo je obvezno namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

Prema Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, ISSAI 400 točka 13. Načela revizije usklađenosti, cilj revizije usklađenosti je izraziti mišljenje o tome je li subjekt revizije obavljao poslovanje u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2023. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O DRUŠTVU

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Društvo su osnovali lokalni poduzetnici 1909. kao Zagrebački zbor, koji je 1946. raspušten i njegova imovina je dana na raspolaganje Gradskom Narodnom odboru te je nastavljeno obavljanje djelatnosti pod nazivom Zagrebački velesajam. Odlukom Gradske skupštine Grada Zagreba iz prosinca 2005., osnivačka prava i poslovni udio Zagrebačkog velesajma d.o.o. prenesena su na Gradsko komunalno gospodarstvo d.o.o., koje 2007. mijenja naziv u Zagrebački holding d.o.o.

Na temelju Odluke Skupštine društva Zagrebački holding d.o.o. i prethodne suglasnosti Gradske skupštine Grada Zagreba u prosincu 2017. došlo je do statusne promjene i podjele trgovačkog društva Zagrebački holding d.o.o. i osnivanja trgovačkih društava Zagrebački velesajam d.o.o. i Zagrebački električni tramvaj d.o.o. Društvo je pravna osoba u 100-postotnom vlasništvu Grada Zagreba (dalje u tekstu: Grad) upisano u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu u prosincu 2017. na temelju Izjave o osnivanju. Temeljni kapital do konca travnja 2024. iznosio je 74.356.838,54 eura, a od travnja 2024. iznosi 74.356.830,00 eura (Odluka o usklađenju temeljnog kapitala Društva s odredbama Zakona o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 57/22 i 88/22) i odredbama Zakona o trgovačkim društvima (Narodne novine 111/93, 34/99, 121/99 – vjerodostojno tumačenje, 52/00 – Odluka i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11 – pročišćeni tekst, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19, 34/22, 114/22, 18/23 i 130/23)). Sjedište Društva je Avenija Dubrovnik 15, Zagreb. Osnovni izvori financiranja su prihodi od zakupa poslovnih prostora te organizacije sajмова i izvansajamskih aktivnosti (organizacija kongresa, promocije, stručni skupovi, privremeni zakup poslovnog i reklamnog prostora te druge aktivnosti).

Društvo obavlja djelatnost na temelju odredaba Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora (Narodne novine 125/11, 64/15 i 112/18), Odluke o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora (Službeni glasnik Grada Zagreba 19/22) koju je u lipnju 2022. donijela Gradska skupština Grada Zagreba, Zaključka o kriterijima za određivanje zakupnine za poslovni prostor (Službeni glasnik Grada Zagreba 6/16, 11/16 i 13/17) koji je bio na snazi do konca ožujka 2023. i Zaključka o kriterijima za određivanje zakupnine za poslovni prostor (Službeni glasnik Grada Zagreba 14/23) koji je na snazi od početka travnja 2023., koje je donio gradonačelnik Grada.

Društvo obavlja aktivnosti organizacije sajмова, promocije izlagača, organizacije kongresa, zakupa poslovnih prostora, zakupa reklamnog prostora i druge aktivnosti. Osim navedenog, registrirano je za poslove promidžbe, javnog informiranja, ispitivanja tržišta i javnog mnijenja, prostornog uređenja, upravljanja nekretninama i održavanja nekretnina te druge poslove utvrđene Izjavom o osnivanju.

Na slici broj 1 prikazana je mapa sajma.

Slika broj 1

Mapa sajma

Izvor: Zagrebački velesajam d.o.o.

Tijekom 2023. Društvo je planiralo organizirati deset specijaliziranih sajmova, od čega je organiziralo osam specijaliziranih sajmova na 23 379 m² površine na kojima su sudjelovala 1 363 izlagača. Društvo je odustalo od organizacije dva specijalizirana sajma jer ne bi bili ostvareni ciljani parametri. Sajmovi su organizirani prema godišnjem Kalendaru sajmova za 2023., koji je donesen u studenome 2022. Također, u sajamsko vrijeme Društvo obavlja promotivne aktivnosti izlagača te stručne popratne aktivnosti. U razdoblju kada se ne održavaju sajamske aktivnosti, Društvo u slobodnom sajamskom prostoru organizira različita događanja te ga daje u privremeni zakup za potrebe skladištenja, maloprodaje, ugostiteljske djelatnosti, sastanke, snimanja i druga događanja.

Prostor u kojem se ne održavaju sajmovi i druga događanja daje se u zakup nakon provedenih javnih natječaja na temelju Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnih prostora te Odluke o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora, koju je u lipnju 2022. donijela Gradska skupština Grada Zagreba.

Za obavljanje djelatnosti ustrojene su sljedeće ustrojstvene jedinice: Ured direktora, Služba za sajmove i događanja, Služba za tehničke poslove i poslovnu informatiku, Služba za računovodstvo, financije i kontroling te Služba za ljudske resurse, pravne i opće poslove. Početkom 2023. Društvo je imalo 132, a koncem 2023. imalo je 124 zaposlenika.

Tijela Društva su Skupština i Uprava. Skupštinu čine tri predstavnika Grada: gradonačelnik Tomislav Tomašević, mag. pol. i zamjenici gradonačelnika dr. sc. Danijela Dolenec te dr. sc. Luka Korlaet. Uprava ima jednog člana, direktoricu, koju imenuje Skupština Društva. Od veljače 2022. direktorica Društva je Renata Suša, dipl. oec.

Sustav unutarnjih kontrola

Sustav unutarnjih kontrola utvrđen je odredbom članka 4., stavka 1., točke 23. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15 i 102/19), kao skup načela, metoda i postupaka unutarnjih kontrola koji je uspostavila odgovorna osoba institucije u svrhu uspješnog upravljanja i ostvarenja općih ciljeva, kao što su: obavljanje poslovanja na pravilan, etičan, ekonomičan, učinkovit i djelotvoran način, usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, zaštita sredstava od gubitaka, zlouporabe i štete, jačanje odgovornosti za ostvarenje poslovnih ciljeva te pouzdanost i sveobuhvatnost financijskih i drugih izvještaja. Sustav unutarnjih kontrola uspostavlja se radi osiguranja postupanja u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja.

Prema odredbama članka 34. Zakona o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine 111/18 i 83/23), čelnik je odgovoran za zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava te učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola u okviru financijskim planom utvrđenih sredstava. Izjava o fiskalnoj odgovornosti i Upitnik o fiskalnoj odgovornosti za 2023. potpisani su u ožujku 2024. te dostavljeni Gradu u propisanom roku.

U skladu s Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta iz prosinca 2018., u okviru organizacijske jedinice Ured direktora ustrojeno je radno mjesto unutarnjeg revizora. U razdoblju od rujna 2020. do siječnja 2023. Društvo je imalo zaposlenog jednog unutarnjeg revizora. U lipnju 2024. nakon provedenog natječaja zaposlen je unutarnji revizor.

Društvo je na mrežnim stranicama objavilo osnovne podatke, zakone i druge propise iz područja rada, Poslovna izvješća, Etički kodeks, Kolektivni ugovor za radnike, Plan poslovanja, Plan nabave, Pravilnik o pravilima, uvjetima i postupcima jednostavne nabave, Registar ugovora i narudžbenica, obavijest o objavljenim natjecajima te druge informacije.

Planiranje

Grad je u listopadu 2022. dostavio Društvu Prijedlog planova poslovanja trgovačkih društava u vlasništvu Grada Zagreba za 2023. Prema navedenom dokumentu Društvo je u prosincu 2022. sastavilo Plan poslovanja za 2023., a Skupština je u veljači 2023. dala suglasnost. Izmjene Plana poslovanja za 2023. donesene su i Skupština je dala suglasnost u rujnu 2023. Plan poslovanja sadrži planirane godišnje poslovne aktivnosti za ostvarenje poslovnih ciljeva za 2023., plan računa dobiti i gubitka, plan bilance, plan investicija i plan novčanog tijeka, plan zaposlenosti, fizičkog opsega usluga, utroška energije te ključnih pokazatelja poslovanja. Strateški plan poslovanja Društvo nije donijelo. Društvo je planiralo prihode u iznosu od 14.147.000,00 eura, rashode u iznosu od 13.731.962,00 eura i dobit u iznosu od 415.038,00 eura. Prihodi su ostvareni u iznosu od 13.882.025,38 eura, rashodi u iznosu od 13.081.911,75 eura i dobit u iznosu od 800.113,63 eura.

- Planirane aktivnosti za ostvarenje poslovnih ciljeva za 2023.

Osnovni poslovni ciljevi za 2023. su poboljšanje ostvarenja postojećih i priprema novih sajmovi i događanja te povećanje prihoda od zakupa.

Detaljan opis planiranih i ostvarenih ciljeva poslovne politike za 2023. prikazan je u tablici broj 1.

Tablica broj 1

Planirani i ostvareni ciljevi poslovne politike za 2023.

Planirani ciljevi poslovne politike za 2023.	Poduzete aktivnosti	Ostvareni ciljevi poslovne politike u 2023.	Ciljevi koji nisu ostvareni u 2023.
1. Daljnja stabilizacija likvidnosti s ciljem smanjenja kratkoročnih obveza Društva	– podmirivanje obveza za komunalnu naknadu u roku	– kratkoročne obveze smanjene u 2023. u odnosu na 2022. za 11,4 %	–
2. Organizacija sajamskih aktivnosti	– upućeni su sponzorski paketi (Društvo nudi uslugu oglašavanja trgovačkih društava, a trgovačko društvo nudi svoje proizvode na sajmovima)	– sponzorski paketi upućeni su velikim trgovačkim društvima te su upućena pisma namjere u pojedine institucije za pokroviteljstvo sajmovi	–
	– suradnja s veleposlanstvima u cilju pronalaženja zemlje partnera za pojedine sajamske projekte	– suradnja s Republikom Indijom kao zemljom partnerom na Sajmovima hrane i zdravog življenja – Interliber 2024 organiziran je u suradnji s Republikom Mađarskom kao zemljom partnerom	–
3. Povećanje prihoda od zakupa	– usklađivanje postojećih iznosa zakupnina s indeksom potrošačkih cijena	– zaključeni su novi ugovori sa zakupcima poslovnog prostora prema kojima su iznosi zakupnine usklađeni s porastom indeksa potrošačkih cijena	–
	– objavljeni natječaji za zakup slobodnih poslovnih prostora	– tijekom 2023. objavljeno je pet javnih natječaja za zakup na temelju kojih su zaključena 34 ugovora o zakupu	–
4. Reorganizacija poslovanja	– provedena reorganizacija procesa s ciljem smanjenja broja zaposlenih u administraciji	– radni odnos prestao je za 22 zaposlenika zbog poslovno i osobno uvjetovanih otkaza, sporazumnim raskidom radnog odnosa, isteka ugovora o radu i odlaska u mirovinu (od toga je 16 bilo zaposleno u administraciji)	–
	– zapošljavanje novih zaposlenika na održavanju	– planirano je i zaposleno deset zaposlenika na poslovima održavanja	–

	– uvedeni su i prate se ključni pokazatelji uspješnosti za prodajni segment	– Društvo za svaki sajam radi obračun prihoda, troškova te utvrđuje naturalne i financijske pokazatelje organizacije	–
5. Ulaganja u dugotrajnu imovinu	– izrada idejnog projekta postavljanja solarnih elektrana na krovove paviljona	– idejni projekt je izrađen te je zaključen ugovor o priključenju i zatražena elektroenergetska suglasnost	–
	– dovršetak pripreme projektne dokumentacije za automatizaciju vodocrpne stanice	– priprema projektne dokumentacije je završena	–
6. Aktivnosti usmjerene na približavanje lokalnoj zajednici	– održavanje izložbe u čast Većeslavu Holjevcu	– izložba održana u srpnju 2023.	–
	– ljetno na Zagrebačkom velesajmu – suorganizacija festivalskih i konferencijskih događanja	– događaj održan od 22. lipnja do 2. srpnja 2023.	–
7. Priprema za razvoj lokacije	– utvrđivanje razvojnog plana lokacije Društva	– višegodišnjim projektom Grada u okviru Plana razvoja Grada Zagreba za razdoblje 2021. – 2027. predviđeno je unaprjeđenje sustava upravljanja imovinom i cjelokupnim prostorom Grada te je započeo rad na projektu razvoja kongresnog centra	– nije provedena analiza buduće namjene zaštićenih paviljona

Cilj koji je planiran za 2023., a nije ostvaren odnosi se na pripremu razvoja lokacije (analiza buduće namjene zaštićenih paviljona, pri čemu prednost imaju paviljoni koji su izvan funkcije).

- Planirani i ostvareni prihodi, rashodi i dobit

Podaci o planiranim i ostvarenim prihodima, rashodima te dobiti prije oporezivanja Društva za 2023. daju se u tablici broj 2.

Tablica broj 2

Planirani i ostvareni prihodi, rashodi te dobit prije oporezivanja za 2023.

u eurima

Redni broj	Naziv	Ostvareno 2022.	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	Indeks (4/2)	Indeks (4/3)
	1	2	3	4	5	6
1.	Prihodi	10.327.154,00	14.147.000,00	13.882.025,38	134,4	98,1
1.1.	Poslovni prihodi	10.267.477,00	14.087.000,00	13.826.287,14	134,7	98,1
1.2.	Financijski prihodi	59.677,00	60.000,00	55.738,24	93,4	92,9
2.	Rashodi	10.297.617,00	13.731.962,00	13.081.911,75	127,0	95,3
2.1.	Poslovni rashodi	9.954.480,00	13.506.262,00	11.907.113,59	119,6	88,2
2.2.	Financijski rashodi	343.137,00	225.700,00	1.174.798,16	-	-
3.	Dobit prije oporezivanja	29.537,00	415.038,00	800.113,63	-	192,8

Najznačajniji poslovni prihodi su prihodi od zakupa koji su za 2023. planirani u iznosu od 6.714.000,00 eura, a ostvareni u iznosu od 6.688.562,00 eura, što je 25.438,00 eura ili 0,4 % manje u odnosu na plan. Značajniji poslovni rashodi su materijalni troškovi koji su za 2023. planirani u iznosu od 9.192.162,00 eura, a ostvareni u iznosu od 7.174.956,59 eura, što je 2.017.205,41 euro ili 21,9 % manje od plana.

- Planirana ulaganja u dugotrajnu imovinu

Ulaganja u dugotrajnu imovinu za 2023. planirana su u vrijednosti od 400.157,00 eura. Izmjenama Plana investicija za 2023. iz rujna 2023., ulaganja u dugotrajnu imovinu planirana su u vrijednosti od 487.528,00 eura, što je 87.371,00 euro ili 21,8 % više u odnosu na plan. Ulaganja u dugotrajnu imovinu ostvarena su u vrijednosti od 115.045,00 eura, što je 372.483,00 eura ili 76,4 % manje u odnosu na plan zbog nedostatka financijskih sredstava.

Prema Planu investicija za 2023. vrijednosno značajnija planirana ulaganja odnose se na ulaganja u građevinske objekte u vrijednosti od 205.975,00 eura (uređenje paviljona, zamjena rasvjete i pregled nosivih čeličnih konstrukcija na većem broju paviljona).

Društvo je u 2023. ostvarilo ukupno ulaganje u građevinske objekte u vrijednosti od 65.300,00 eura ili 31,7 % planiranih ulaganja u građevinske objekte (sanacija paviljona 5, 7, 8 i 34 te ugradnja mjerila za toplinsku energiju), opremu (nabava uredske opreme, uređaja za grijanje i hlađenje, stroj za košnju trave) u vrijednosti od 42.737,00 eura ili 27,5 % u odnosu na plan te druga ulaganja (zaštitni znak) u vrijednosti od 7.008,00 eura ili 5,6 % u odnosu na plan.

Ostvarenje prihoda

Društvo obavlja djelatnost davanjem prostora u mjesečni i višegodišnji zakup za urede, skladišta, ugostiteljstvo, maloprodaju, sportske terene i druge usluge. Također, Društvo organizira specijalizirane sajmove te daje u privremeni najam paviljone i kongresnu dvoranu za organiziranje raznih događanja.

Društvo obavlja djelatnost na temelju odredaba Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora, Odluke o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora koju je donijela Gradska skupština Grada Zagreba na sjednici održanoj u lipnju 2022., Zaključka o kriterijima za određivanje zakupnine za poslovni prostor koji je donio gradonačelnik Grada u travnju 2016. i njegovih izmjena i dopuna iz srpnja 2016. i svibnja 2017. te Zaključka o kriterijima za određivanje zakupnine za poslovni prostor koji je donio gradonačelnik Grada u ožujku 2023.

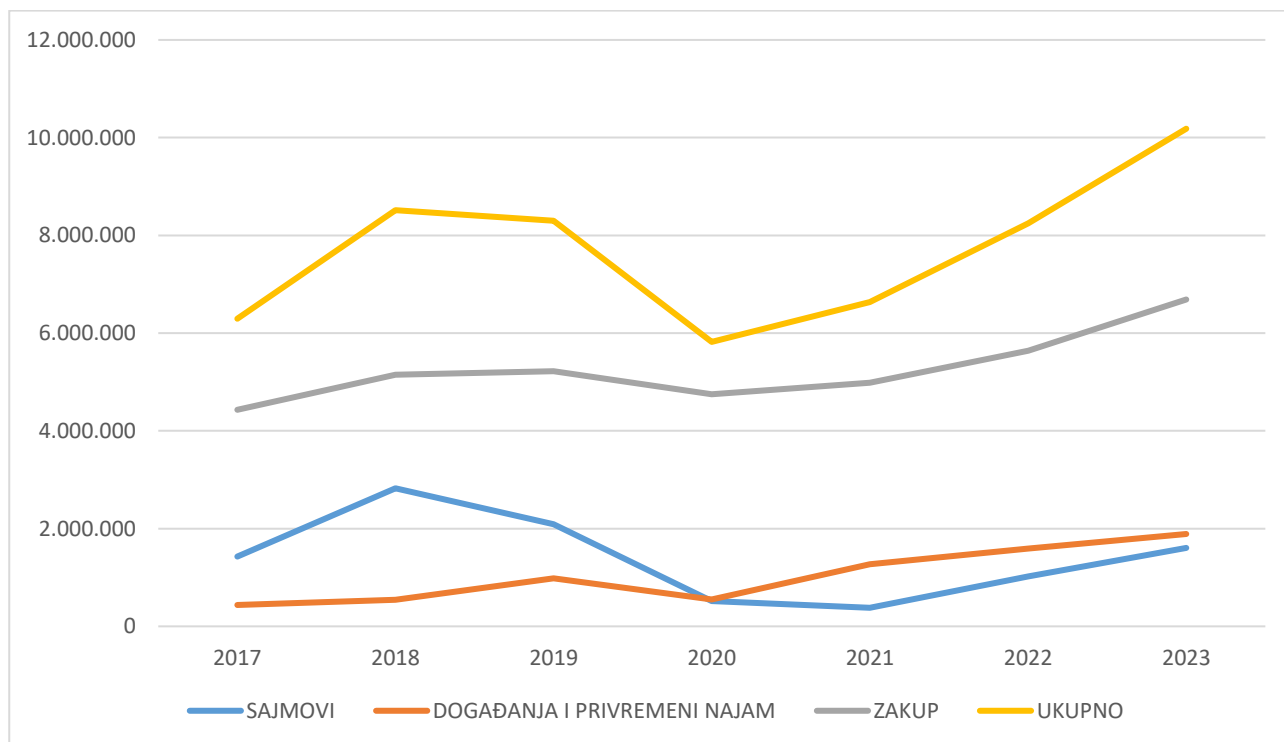
Ukupni prihodi Društva ostvareni su u iznosu od 13.882.025,38 eura, a vrijednosno značajniji su prihodi od zakupa poslovnog prostora u iznosu od 6.688.562,00 eura, prihodi od organizacije sajмова u iznosu od 1.604.236,00 eura, prihodi od organizacije raznih događanja u iznosu od 1.890.180,00 eura te prihod od potpore Vlade Republike Hrvatske za umanjeње cijene električne energije u iznosu od 2.505.787,57 eura.

Prihod od djelatnosti je prihod od davanja prostora u zakup, organiziranja sajмова i raznih događanja.

U nastavku je dan grafički prikaz na kojem je vidljivo kretanje visine prihoda Društva od 2017. do 2023.

Grafički prikaz broj 1

Kretanje visine prihoda Društva od 2017. do 2023.

Na grafičkom prikazu vidljiva je promjena ostvarenja prihoda, odnosno vidljiv je njihov negativni trend prije pandemije COVID-19 nakon čega je došlo do rasta prihoda posebno u 2022. i 2023.

– Zakup poslovnog prostora

Prema odredbama članka 6., stavka 1. Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora kojim je propisano da se poslovni prostori u vlasništvu Republike Hrvatske, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravnih osoba u njihovom vlasništvu ili pretežitom vlasništvu daju u zakup javnim natječajem, Društvo je tijekom 2023. objavilo pet javnih natječaja za davanje u zakup poslovnih prostora.

Odlukom o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora određuju se, između ostalog, uvjeti i postupak za davanje u zakup poslovnog prostora pravnih osoba u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Grada. Određeno je da se poslovni prostor daje u zakup na određeno vrijeme na rok od deset godina putem javnog natječaja te da se početni iznos zakupnine određuje prema zoni, položaju, površini i namjeni poslovnog prostora prema Zaključku o kriterijima za određivanje zakupnine za poslovni prostor koji donosi gradonačelnik, a da pravne osobe u vlasništvu Grada mogu odrediti drugačiji početni iznos mjesečne zakupnine i mogu dati poslovni prostor u zakup putem javnog natječaja na rok kraći od deset godina. Prema navedenom Zaključku početna zakupnina povećava se i ovisi o položaju unutar poslovnog kruga Društva, površini prostora, namjeni poslovnog prostora, kvaliteti, vidljivosti i pristupu prostora, tržišnim uvjetima, mikrolokaciji te potražnji za predmetnom vrstom poslovnih prostora.

Tako je, primjerice, direktorica Odlukom o raspisivanju javnog natječaja iz veljače 2023. utvrdila zakupnine veće od zakupnina utvrđenih Zaključkom o kriterijima za određivanje zakupnine za poslovni prostor koji donosi gradonačelnik uzimajući u obzir troškove poslovanja Društva.

Javnim natječajem iz veljače 2023. utvrđen je mjesečni iznos zakupnine za skladište površine 312 m² u iznosu od 1.560,00 eura, odnosno 5,00 eura/m², a u navedenom Zaključku propisan je iznos 2,1 euro/m² za svaki m² iznad 200 m² do 1 000 m². Nadalje, javnim natječajem iz rujna 2023. utvrđen je mjesečni iznos zakupnine za sportsku djelatnost površine 1 053 m² u iznosu od 3.443,31 euro, odnosno 3,27 eura/m², a u navedenom Zaključku propisan je iznos od 1,5 eura/m² za svaki m² iznad 1 000 m² do 2 000 m².

Javni natječaji objavljeni su u dnevnim novinama te na mrežnim stranicama Društva u veljači, travnju, srpnju, rujnu i studenome 2023. te sadrže podatke navedene u Odluci o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora, odnosno površinu i namjenu poslovnog prostora (skladišni prostor, uredski prostor, maloprodaja, ugostiteljstvo, sportski tereni, druge usluge – obrazovna djelatnost), vrijeme na koje se zaključuje ugovor o zakupu, iznos mjesečne zakupnine, iznos jamčevine u visini trostrukog iznosa zakupnine koju ponuditelji moraju uplatiti, kriterij za odabir najpovoljnije ponude, razloge odbijanja ponude, mjesto, datum i sat otvaranja ponuda te drugo.

Javnom otvaranju ponuda prisustvovalo je Povjerenstvo za provedbu javnog natječaja za zakup poslovnih prostora i predstavnici ponuditelja te je sastavljen Zapisnik o javnom otvaranju ponuda, koji sadrži podatke o ponuditeljima, ponuđenim iznosima mjesečne zakupnine te podatke o najvišoj ponuđenoj mjesečnoj zakupnini za pojedini poslovni prostor. Zapisnikom o pregledu ponuda pristiglih na natječaje navedeno Povjerenstvo predložilo je direktorici Društva donošenje Odluka o izboru.

Na temelju provedenih javnih natječaja tijekom 2023. donesene su Odluke o izboru te su zaključena ukupno 34 ugovora s pravnim osobama na razdoblje od pet godina, osim jednog ugovora za otvoreni prostor za skladište koji je zaključen na razdoblje od godine dana te tri ugovora za dvorane za obrazovnu djelatnost koji su zaključeni na razdoblje od tri mjeseca. U pregledanim postupcima ponuditelji su dostavili jamčevine određene u javnim natječajima, a ugovori su zaključeni u skladu s odlukama.

Prema evidenciji, Društvo je prethodnih godina na temelju provedenih javnih natječaja zaključilo ugovore o zakupu sa 147 pravnih osoba prema kojima zakupi prestaju u razdoblju od travnja 2023. do ožujka 2032.

Prema odredbama članka 6., stavka 2. Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora propisano je da se ugovor o zakupu poslovnoga prostora zaključuje bez javnog natječaja kada ga zaključuju međusobno Republika Hrvatska i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Društvo je tijekom 2023. s Gradom zaključilo pet ugovora o zakupu poslovnog prostora, a devet ugovora zaključeno je s Gradom u prethodnom razdoblju (od svibnja 2017. do konca 2022.). Nadalje, Društvo je tijekom 2023. zaključilo dva ugovora s Ministarstvom unutarnjih poslova za uredsku djelatnost.

Ugovorima o zakupu poslovnog prostora s pravnim osobama, Gradom i Ministarstvom unutarnjih poslova, između ostalog, ugovoreno je da se zakupnina plaća za svaki mjesec unaprijed u roku od 15 dana od ispostavljanja računa te da troškove tekućeg održavanja (čišćenje, soboslikarski radovi, sitni popravci na instalacijama) snosi zakupnik, a troškove investicijskog održavanja Društvo. Nadalje, ugovoreno je da se zakupnik obvezuje plaćati tekuće troškove (električna energija, voda, grijanje, telefon, usluge čuvara, vatrogasaca i troškovi zajedničkih prostora) po isteku tekućeg mjeseca za protekli mjesec. Društvo je ispostavljalo račune za zakupninu početkom mjeseca za tekući mjesec, a za tekuće troškove na temelju obračuna za prethodni mjesec.

– Organizacija sajмова

Tijekom 2023. Društvo je organiziralo osam specijaliziranih sajмова na površini od 23 379 m² na kojima su sudjelovala 1 363 izlagača te je ostvaren prihod u iznosu od 1.604.236,00 eura, što je 258.236,00 eura ili 19,2 % više od plana.

U tablici broj 3 dani su podaci o sajmovima u 2023.

Tablica broj 3

Sajmovi u 2023.

Redni broj	Sajam	Namjena	Površina poslovnog prostora (m ²)	Planirano 2023. (u eurima)	Ostvareno 2023. (u eurima)
	1	2	3	4	5
1.	Interliber	sajam i promocija knjiga, pisaca te čitanja	7 373	398.168,00	512.352,00
2.	Zagrebački sajam nautike	predstavljanje novih plovila iz hrvatskih brodogradilišta i plovila stranih proizvođača	7 161	383.086,00	383.086,00
3.	Dani lova i ribolova	oprema za lov i ribolov, izložba zmija, izložba divljih prepariranih životinja	341	33.689,00	33.689,00
4.	Ambienta	namještaj, dizajn, arhitektura, graditeljstvo, uređenje interijera i eksterijera	2 340	149.882,00	300.383,00
5.	Hotel & Gastroteh	opremanje, poslovanje i ulaganja u turističkoj industriji i ugostiteljstvu	575	41.000,00	59.813,00
6.	Beauty & Hair Expo Zagreb	kozmetika – prirodni preparati, oprema salona, njega kose i noktiju	1 113	90.175,00	90.174,00
7.	Croagro	međunarodni sajam poljoprivrede, poljoopreme i mehanizacije	4 476	250.000,00	224.739,00
8.	Sajam hrane i zdravog življenja	hrana – zdrav život i povratak prirodnoj ravnoteži			
Ukupno			23 379	1.346.000,00	1.604.236,00

Zagrebački sajam nautike te Dani lova i ribolova održani su u istom terminu (22. – 26. veljače 2023.) kao i Ambianta i Hotel & Gastroteh (26. rujna – 1. listopada 2023.), a dva specijalizirana sajma Croagro te Sajam hrane i zdravog življenja (30. studenoga – 3. prosinca 2023.) su objedinjeni.

Direktorica Društva je koncem studenoga 2022. na prijedlog projektnih timova donijela Odluku kojom se utvrđuje Kalendar sajmova za 2023., koji je objavljen na mrežnim stranicama Društva. Također, na mrežnim stranicama Društva je za svaki sajam objavljen katalog izlagača, prijava izlaganja, *online* katalog, voditelj projekta i projektni tim, program događanja ili galerija slika te informacije o sajmu (je li ulaz besplatan ili koja je cijena ulaznice, radno vrijeme, mapa sajma i drugo). Sajmovi se oglašavaju u stručnim časopisima i tjednicima, na društvenim mrežama, plakatima (*billboard*), radiju, televiziji te površinama paviljona i ogradama Društva. Cjenike osnovnih sajamskih usluga za svaki pojedini sajam pet do osam mjeseci prije datuma održavanja donosi direktorica Društva.

Izlagачi na sajmovima popunjavaju prijavu izlaganja koja sadrži naziv i adresu tvrtke, međunarodni broj bankovnog računa (IBAN), adresu elektroničke pošte, osobu za kontakt, narudžbe za uređenje izložbenog i paviljonskog izlagačkog prostor te tehničkih usluga (razni priključci i najam opreme). Društvo u prijavi izlaganja popunjava broj paviljona i štanda te m². Nakon završetka sajma voditelji projekta sastavljaju Izvješće. Za održane sajmove Društvo je izdavalo račune u skladu s cjenicima osnovnih sajamskih usluga, prema Cjeniku usluga za 2023. te prema ispostavljenim računima dobavljača po potrošnji za tekuće troškove.

– Izvansajamska događanja

Društvo je tijekom 2023. za razna izvansajamska događanja ostvarilo prihod u iznosu od 1.890.180,00 eura, što je 395.180,00 eura ili 26,4 % više od plana.

U tablici broj 4 dan je pregled ostvarenih prihoda od izvansajamskih događanja u 2023.

Tablica broj 4

Prihodi od izvansajamskih događanja u 2023.

u eurima			
Redni broj	Namjena	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.
	1	2	3
1.	Privremeni najam prostora	1.455.000,00	1.846.143,00
2.	Privremeno korištenje – uredski prostor	5.000,00	2.616,00
3.	Projekti uređenja izvan Društva i druge usluge (Zagreb Meeting – Boris Hanžeković Memorial)	-	6.334,00
4.	Zakup oglasnih površina	35.000,00	35.087,00
Ukupno		1.495.000,00	1.890.180,00

Društvo na svojim mrežnim stranicama objavljuje dostupnost prostora za razna događanja s površinom u m² i maksimalnim kapacitetom za privremeni zakup. Zainteresirani izlagači upućuju upit ili zahtjev Društvu putem elektroničke pošte te Društvo sastavlja ponudu koja sadrži cijene korištenja prostora po danu najma, cijene tehničkih priključaka (priključci za električnu energiju, telekomunikacijske usluge i vodu) te cijene razne opreme i namještaja prema Cjeniku usluga za 2023. Ugovor o privremenom korištenju zaključuje se nakon prihvaćanja ponude.

Također, Društvo pruža usluge projektiranja i uređenja prostora, a cijena ovisi o složenosti projekta i utrošku materijala (planiranje i izgradnja izložbenog prostora i promotivnih pultova, izgradnja registracijskog prostora, izgradnja pozornice, izrada natpisa, prostorno označavanje i drugo) te tehničke usluge (audio/video tehnika, osvjetljenje, razglasna tehnika, logo animacije i simulacije, tehnička podrška i tehnički priključci).

Društvo zaključuje ugovore za privremeni zakup skladišnog prostora za razdoblje do šest mjeseci (zakup se obračunava mjesečno), a za razne prezentacije, prijeme, izložbe te druga zabavna i sportska događanja prostor se daje u najam na dnevnoj bazi ili do sedam, 15 ili 30 dana.

Društvo je tijekom 2023. zaključivalo ugovore o privremenom zakupu skladišnog prostora (skladištenje rashladnih i klima uređaja, namještaja, računalne opreme, školskih udžbenika, opreme za gradsko kazalište i drugo), ugovore o privremenom korištenju prostora za organizaciju vjenčanja/svadbene svečanosti, maturalnih i drugih večera te obiteljskih proslava, ugovore o korištenju prostora za obavljanje usluge privremenog ugostiteljstva za vrijeme održavanja sajмова (koji obuhvaćaju pripremno razdoblje, održavanje sajma te razdoblje raspremanja). Nadalje, Društvo zaključuje ugovore o privremenom korištenju prostora za maloprodaju knjiga, odjeće, sportske opreme, alkoholnog i bezalkoholnog pića, za snimanje serija, koncerte, izložbe slika, sajam školske odjeće i obuće, stručne skupove, konferencije, kao i ugovore za privremeni zakup otvorenog prostora.

Društvo je izdavalo račune u skladu sa zaključenim ugovorima, prema Cjeniku usluga za 2023. te ispostavljenom računu dobavljača za tekuće troškove.

– Potpora

S obzirom na veliku potrošnju električne energije vrijednosno značajnije prihode Društva čini potpora Vlade Republike Hrvatske za umanjene cijene električne energije u iznosu od 2.505.787,57 eura. Potpora je ostvarena na temelju Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije (Narodne novine 104/22, 106/22, 121/22 i 156/22) koja je bila na snazi od rujna 2022. do početka travnja 2023. i Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije (Narodne novine 31/23, 74/23, 107/23 i 122/23) koja je na snazi od početka travnja 2023. te ugovora o opskrbi između društva HEP Opskrba d.o.o. (opskrbljivač) i Društva iz listopada 2022. i travnja 2023. Ugovorima je određeno da se za vrijeme važenja navedenih Uredbi primjenjuju cijene iz Uredbe ili iz ugovora, ovisno o tome koja je cijena povoljnija za kupca (Društvo) u pojedinom obračunskom razdoblju. Opskrbljivač je u skladu s navedenim Uredbama umanjio mjesečne račune Društvu za 2023. u iznosu od 2.505.787,57 eura.

Upravljanje imovinom

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2023., ukupna vrijednost imovine iznosila je 234.402.056,43 eura, od čega je dugotrajna imovina u vrijednosti od 231.165.421,91 euro, a kratkotrajna imovina u vrijednosti od 3.236.634,52 eura. Dugotrajna imovina najvećim dijelom odnosi se na zemljišta u vrijednosti od 147.796.304,19 eura i ulaganja u nekretnine u vrijednosti od 74.783.727,54 eura.

– Zemljište

Društvo obavlja djelatnost na građevinskom zemljištu koje se sastoji od 87 katastarskih čestica te je prema katastarskoj evidenciji ukupne površine 537 510 m². Za navedeno zemljište te poslovne prostore koji se na njemu nalaze Društvo je obvezno plaćati komunalnu naknadu na temelju Rješenja koje donosi nadležni gradski ured Grada u skladu sa Zakonom o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 68/18, 110/18 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 32/20). Društvo je koncem 2023. evidentiralo nepodmirene obveze za komunalnu naknadu u iznosu od 3.870.824,19 eura te zatezne kamate koje je Grad obračunao zbog neplaćanja komunalne naknade za razdoblje 2017. – 2022. u iznosu od 888.733,85 eura. Društvo je tijekom 2023. podmirilo obveze za komunalnu naknadu u iznosu od 740.218,39 eura, i to prijebojem (iznos potraživanja za zakup poslovnih prostora na temelju ugovora o zakupu zaključenih s Gradom umanjuje obvezu Društva za komunalnu naknadu prema Gradu) u iznosu od 122.824,04 eura, prihodom iz redovnog poslovanja Društva u iznosu od 617.394,35 eura te prodajom zemljišta Gradu za što je uplata izvršena u 2024.

– Upravljanje poslovnim prostorima Društva

Društvo upravlja s 80 poslovnih prostora u vlasništvu Društva. Također, suvlasnik je zgrade procijenjene vrijednosti od 6.306.498,25 eura ukupne površine 2 675 m².

Društvo daje u zakup poslovni prostor ukupne površine 182 777 m², dok je neiskorišteno 4 624 m², što čini ukupnu površinu od 187 401 m². Od prostora koji se koristi, u zakupu su poslovni prostori ukupne površine 116 046 m², na izložbeni prostor odnosi se 35 979 m², na urede, pomoćne i tehničke prostorije 28 469 m² te na prostore čija je pretežita namjena sport 2 283 m². Neiskorišten poslovni prostor odnosi se na dva paviljona (4 624 m² od ukupno 187 401 m² poslovnog prostora kojima Društvo raspolaže) koja su prema podacima Društva neupotrebljivi. Paviljon 15 je spomenički zaštićen (kulturno dobro), dok je paviljon 28 ambijentalno zaštićen (dio kulturno-povijesne cjeline) te njihova obnova zahtijeva značajna financijska sredstva. Planom poslovanja za 2024. planirana je izrada projektne dokumentacije za paviljon 28.

– Održavanje građevinskih objekata i poslovnih prostora

Tijekom 2023. izvršena su samo nužna ulaganja u paviljone 7 i 8 (zidarski popravci i bojanje zidova) te otklanjanje štete od posljedica oluje na paviljonima 34 i 5 (popravlak oštećenja i unaprjeđenje sustava odvodnje i vodonepropusnosti krovova). Poslove održavanja poslovnih prostora obavlja Služba za tehničke poslove i poslovnu informatiku u skladu s Pravilnikom o organizaciji Zagrebačkog velesajma d.o.o. iz listopada 2018. i veljače 2023.

Prema navedenom Pravilniku, Služba za tehničke poslove i poslovnu informatiku izrađuje i izvršava planove ulaganja u dugotrajnu imovinu, izdaje tehničke suglasnosti za izvedbu projekata, obavlja ishodenje lokacijskih, građevinskih i drugih dozvola te suglasnosti nadležnih institucija, koordinira i vrši unutarnji nadzor nad projektiranjem i izvođenjem radova u okviru ulaganja u dugotrajnu imovinu i održavanja, izrađuje izvješća o stanju građevinskih objekata i unutarnje infrastrukture, izrađuje projektne zadatke i kontrolira izradu tehničke i izvedbene dokumentacije, organizira poslove ispitivanja, atestiranja i održavanja objekata, opreme, instalacija i uređaja, daje parametre za raspodjelu režijskih troškova na pojedine zakupce prema shemi obračunskih mjesta, brine se o ispravnosti informatičke opreme te provodi administraciju korisnika za sve aplikacije i informatičke programe.

Navedena Služba je zadužena za razvoj i održavanje integralnog informacijskog sustava Društva (IISZV), usklađuje ga sa zakonskim promjenama i promjenama u poslovanju te ga povezuje s drugim programima.

Dnevno i periodično čišćenje prostora Društva obavlja izabrani ponuditelj na temelju otvorenog postupka javne nabave koji je proveo Grad kao Središnje tijelo za javnu nabavu u lipnju 2023. u ime i za račun Društva na temelju zaključenog Sporazuma o reguliranju međusobnih prava i obaveza u postupcima javne nabave s Gradom Zagrebom.

Upravljanje ljudskim potencijalima

Upravljanje ljudskim potencijalima dio je poslovanja kojim se poslovni planovi i ciljevi Društva povezuju s osiguranjem dovoljnog broja kvalificiranih zaposlenika. Tijekom 2023. primjenjivan je Kolektivni ugovor za radnike u trgovačkom društvu Zagrebački velesajam d.o.o. (dalje u tekstu: Kolektivni ugovor) i tri dodatka navedenom Kolektivnom ugovoru, Pravilnik o radu iz 2018., 2020. i 2023., Pravilnik o sistematizaciji radnih mjesta iz 2018. te pravilnici o izmjenama i dopunama navedenog Pravilnika. Nadalje, primjenjivan je Naputak gradonačelnika o postupku zapošljavanja u trgovačkom društvu Zagrebački velesajam d.o.o. iz srpnja 2021. i početka travnja 2023. Strategija upravljanja ljudskim potencijalima nije donesena.

Kolektivni ugovor donesen je u siječnju 2020., a dodaci koncem rujna 2020., sredinom siječnja 2021. te koncem ožujka 2023. Kolektivnim ugovorom i Pravilnikom o radu iz listopada 2018., travnja 2020. i lipnja 2023. određene su grupe složenosti poslova i koeficijenti složenosti. Prilogom I. Pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta iz prosinca 2018. te Pravilnicima o izmjenama i dopunama navedenog Pravilnika iz travnja 2019., prosinca 2020., svibnja i lipnja 2021., prosinca 2022. te ožujka, svibnja, kolovoza i studenoga 2023. određene su šifre radnog mjesta, nazivi radnih mjesta, opis poslova, grupe i koeficijenti složenosti poslova, ovlaštenja, odgovornosti te zahtjevi za obavljanje poslova radnih mjesta. Odredbama Pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta iz prosinca 2018. propisano je da se broj izvršitelja na pojedinom radnom mjestu utvrđuje godišnjim planom zapošljavanja. Prilog II. navedenog Pravilnika sadrži potreban broj izvršitelja te nije izmijenjen Pravilnicima o izmjenama i dopunama navedenog Pravilnika.

Plan poslovanja za 2023. sadrži Plan zaposlenosti u kojem je naveden plan broja zaposlenih. Planirano je da će koncem prosinca 2023. biti 123 zaposlenika. Plan poslovanja sadrži pregled broja zaposlenika po grupama složenosti poslova prema Kolektivnom ugovoru. Nadalje, sadrži grupu i koeficijent složenosti poslova, naziv radnog mjesta, broj zaposlenika koncem rujna 2022. te planirani broj zaposlenika koncem prosinca 2023. Izmjene Plana poslovanja sadrže izmjene plana broja zaposlenika koncem prosinca 2023., kojim je planirano 119 zaposlenika.

Koncem prosinca 2022. bila su 132 zaposlenika, a 124 koncem prosinca 2023., od kojih su svi zaposleni na neodređeno vrijeme. Tijekom 2023. zaposleno je 14, a otišla su 22 zaposlenika (jedanaest zbog poslovno uvjetovanih otkaza, četiri zbog osobno uvjetovanih otkaza, pet je sporazumno raskinulo radni odnos, jedan zaposlenik je stekao uvjet za redovnu mirovinu i jednom zaposleniku na određeno je istekao ugovor). Zapošljavanje je obavljeno na temelju objavljenih javnih natječaja na mrežnim stranicama i oglasnoj ploči Društva te Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Zaposlenik kojem je prestao radni odnos zbog odlaska u mirovinu nastavio je raditi na temelju novog ugovora o radu na određeno vrijeme. Na temelju Naputka gradonačelnika o postupku zapošljavanja iz srpnja 2021. i travnja 2023. Gradu su dostavljana Izvješća o zasnivanju radnog odnosa sa zaposlenima tijekom 2023.

Troškovi osoblja iznosili su 3.022.595,56 eura u 2023. Odnose se na netoplaće i nadnice u iznosu od 1.820.728,12 eura, troškove poreza i doprinosa iz plaća u iznosu od 760.598,47 eura te doprinose na plaće u iznosu od 441.268,97 eura.

Najviša brutoplaća iznosila je 4.693,69 eura, a najniža brutoplaća iznosila je 953,00 eura. Najviša netoplaća iznosila je 3.355,36 eura, a najniža netoplaća iznosila je 763,02 eura. Prosječna brutoplaća iznosila je 1.777,00 eura, a prosječna netoplaća iznosila je 1.254,00 eura.

U 2023. sa zaposlenicima su zaključeni ugovori o radu te dodaci ugovorima o radu kojima je određeno da će zaposlenici obavljati poslove prema opisu poslova utvrđenom važećim Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta iz prosinca 2018. te donesenim izmjenama i dopunama navedenog Pravilnika. Nadalje, utvrđen je koeficijent složenosti poslova utvrđen navedenim Pravilnicima na temelju kojega je obavljen obračun plaće u skladu s odredbama Kolektivnog ugovora, odnosno Pravilnika o radu.

Zaposlenici su ostvarivali materijalna prava utvrđena odredbama Kolektivnog ugovora, koja se najvećim dijelom odnose na nagrade za rad, naknade za prehranu zaposlenika, božićnicu i regres koji su isplaćivani u skladu s odredbama Kolektivnog ugovora. Odredbama članka 8. Dodatka III. Kolektivnom ugovoru iz ožujka 2023. propisano je da radniku pripada pravo na godišnju nagradu u najvećem neoporezivom neto iznosu prema važećim poreznim propisima, odnosno u iznosu od 995,43 eura neto. Također je propisano da se nagrada isplaćuje u jednakim mjesečnim iznosima u razdoblju od siječnja do prosinca, uključujući i prosinac tekuće godine. Odluku o načinu isplate godišnje nagrade za 2023. donijela je direktorica Društva početkom travnja 2023.

Društvo je u listopadu 2018. donijelo Pravilnik o obrazovanju radnika Zagrebačkog velesajma d.o.o. Navedenim Pravilnikom su određeni uvjeti i način obrazovanja zaposlenika u cilju povećanja razine stručnih znanja, vještina, sposobnosti i kompetencija zaposlenika kako bi se time pridonijelo većoj učinkovitosti pri obavljanju poslova radnog mjesta za koje su zaključili ugovore o radu te povećanja uspješnosti organizacije i ostvarivanja njezinih ciljeva.

Također, određeno je da poslodavac može uputiti na srednjoškolsko obrazovanje, prekvalifikaciju, na visoko obrazovanje, odnosno na stručno osposobljavanje/usavršavanje, ako je upućivanje na koji od navedenih programa formalnog obrazovanja predviđeno Planom obrazovanja za odgovarajuću kalendarsku godinu. Sastavni dio Plana obrazovanja je Plan troškova. Društvo za 2023. nije donijelo Plan obrazovanja i Plan troškova, ali je provelo obrazovanje zaposlenika u 2023. te je za tu namjenu utrošilo 6.287,27 eura.

Javna nabava

Društvo je obveznik primjene Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 120/16 i 114/22). Grad i Društvo zaključili su u veljači 2023. Sporazum o reguliranju međusobnih prava i obveza u postupcima javne nabave za razdoblje od početka siječnja do konca prosinca 2023., prema kojem postupke javne nabave provodi Grad kao Središnje tijelo za nabavu te nakon provedenih postupaka s odabranim ponuditeljima zaključuje okvirne sporazume i ugovore o javnoj nabavi, evidentira ugovore o javnoj nabavi i okvirne sporazume u Registar ugovora i okvirnih sporazuma, objavljuje obavijesti o zaključenim ugovorima, odnosno okvirnim sporazumima u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske, pohranjuje dokumentaciju o svakom provedenom postupku javne nabave i drugo.

Također, navedeno je da u odnosu na plaćanja i kontrolu izvršenja okvirnih sporazuma i ugovora o javnoj nabavi, Društvo zadržava položaj i ovlasti naručitelja u smislu odredbi Zakona o javnoj nabavi. Sporazumom je također određeno da Središnje tijelo za nabavu provodi postupke jednostavne nabave objavom poziva na dostavu ponuda na mrežnoj stranici Središnjeg tijela za nabavu, nakon što Društvo dostavi zahtjev. Postupak zaključenja ugovora o javnoj nabavi na temelju okvirnog sporazuma i zasebne nabave u okviru dinamičkog sustava nabave provodi Društvo.

Odlukom o pravilima, uvjetima i postupcima jednostavne nabave (Službeni glasnik Grada Zagreba 9/17 i 24/23) iz travnja 2017. i kolovoza 2023., koje je donijela Gradska skupština Grada Zagreba, propisana su pravila, uvjeti i postupak pripreme, provedbe i ugovaranja jednostavne nabave roba i usluga te provedbe projektnih natječaja procijenjene vrijednosti manje od 26.540,00 eura odnosno radova procijenjene vrijednosti manje od 66.360,00 eura.

Društvo je na mrežnim stranicama objavilo Pravilnik o pravilima, uvjetima i postupcima jednostavne nabave iz listopada 2023., Pravilnik o dopuni Pravilnika o pravilima, uvjetima i postupcima jednostavne nabave iz kolovoza 2024. te Registar važećih ugovora u 2023. i narudžbenica vrijednosti jednake ili veće od 2.654,46 eura bez poreza na dodanu vrijednost (dalje u tekstu: PDV) u 2023.

Planom nabave za 2023. iz prosinca 2022. te Izmjenama i dopunama Plana nabave iz rujna 2023. planirana je nabava roba, radova i usluga procijenjene vrijednosti od 8.953.732,00 eura.

Prema evidenciji Društva (Registar važećih ugovora) tijekom 2023. na temelju postupaka javne nabave zaključeno je 19 ugovora za nabavu roba, radova i usluga u vrijednosti od 751.135,49 eura bez PDV-a. Nakon provedenih postupaka jednostavne nabave zaključeno je 49 ugovora o nabavi roba, radova i usluga u vrijednosti od 307.292,54 eura bez PDV-a.

Prema podacima iz Statističkog izvješća o javnoj nabavi za 2023., ukupna vrijednost jednostavne nabave iznosila je 277.150,61 euro, od čega se na nabavu robe odnosi 50.921,68 eura, usluga 212.555,66 eura i radova 13.673,27 eura.

Nadalje, zaključeno je 13 okvirnih sporazuma za nabavu roba, radova i usluga u vrijednosti od 464.008,42 eura, od čega se na nabavu usluga odnosi 381.288,74 eura te roba 82.719,68 eura.

Revizijom je obuhvaćeno jedanaest otvorenih postupaka javne nabave roba, radova i usluga u vrijednosti od 637.457,86 eura bez PDV-a, koji su pokrenuti tijekom 2022. i 2023. te 15 postupaka jednostavne nabave roba, radova i usluga u vrijednosti od 118.383,07 eura bez PDV-a. Kriterij odabira kod javne nabave je ekonomski najpovoljnija ponuda. Kod jednostavne nabave pozivi na dostavu ponuda objavljeni su na mrežnim stranicama Društva, a kriterij odabira je najniža cijena ili ekonomski najpovoljnija ponuda. Ugovori su zaključeni u skladu s ponudama. Utrošena sredstva iz ugovora prate se putem informacijskog sustava koji prilikom izrade narudžbenice za iznos narudžbenice umanjuje iznos sredstava iz stavke Plana nabave.

III. REVIZIJA ZA 2023.

Postupci revizije provedeni su od 17. lipnja 2024. do 7. ožujka 2025.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi revizije usklađenosti.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti obavlja li se djelatnost Društva u skladu sa Zakonima, drugim propisima te unutarnjim aktima
- provjeriti ostvarenje prihoda
- provjeriti upravljanje imovinom Društva
- provjeriti upravljanje ljudskim potencijalima s naglaskom na zapošljavanje, unaprjeđenje te obračun plaća
- provjeriti postupke nabave
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošlih revizija te
- provjeriti druge aktivnosti u vezi s poslovanjem Društva.

Područja revizije određena su u odnosu na predmet i ciljeve revizije u skladu s odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju koji određuje nadležnost Državnog ureda za reviziju.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o fiskalnoj odgovornosti
2. Zakon o javnoj nabavi
3. Zakon o komunalnom gospodarstvu
4. Zakon o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22 i 155/23)
5. Zakon o pravu na pristup informacijama (Narodne novine 25/13, 85/15 i 69/22)
6. Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (Narodne novine 68/18, 2/20, 46/20 i 47/20)
7. Zakon o računovodstvu (Narodne novine 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20 – ispravak, 114/22 i 82/23)
8. Zakon o radu (Narodne novine 93/14, 127/17, 98/19, 151/22 i 64/23 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske)
9. Zakon o Središnjem registru državne imovine (Narodne novine 112/18)
10. Zakon o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru
11. Zakon o trgovačkim društvima
12. Zakon o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj
13. Zakon o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora
14. Uredba o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije
15. Uredba o Središnjem registru državne imovine (Narodne novine 3/20)
16. Pravilnik o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine 101/17, 144/20 i 30/23)

17. Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (Narodne novine 95/16, 144/20 i 158/23)
18. Pravilnik o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 58/16)
19. Pravilnik o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru (Narodne novine 42/16 i 77/19)
20. Hrvatski standardi financijskog izvještavanja
21. Odluka o komunalnoj naknadi
22. Odluka o pravilima, uvjetima i postupcima jednostavne nabave (Službeni glasnik Grada Zagreba 9/17 i 24/23)
23. Odluka o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora (Službeni glasnik Grada Zagreba 19/22)
24. Zaključak o kriterijima za određivanje zakupnine za poslovni prostor
25. Sporazum o reguliranju međusobnih prava i obveza u postupcima javne nabave za razdoblje od početka siječnja do konca prosinca 2023. (veljača 2023.)
26. Kolektivni ugovor za radnike u trgovačkom društvu Zagrebački velesajam d.o.o. (siječanj i rujan 2020., siječanj 2021. i ožujak 2023.)
27. Izjava o osnivanju Zagrebačkog velesajma d.o.o. (prosinac 2017.)
28. Računovodstvene politike Društva (prosinac 2020.)
29. Pravilnik o pravilima, uvjetima i postupcima jednostavne nabave (listopad 2023. i kolovoz 2024.)
30. Pravilnik o naplati potraživanja (prosinac 2011.)
31. Pravilnik o sistematizaciji radnih mjesta (prosinac 2018., travanj 2019., prosinac 2020., svibanj i lipanj 2021., prosinac 2022., ožujak, svibanj, kolovoz, listopad i studeni 2023.)
32. Pravilnik o radu (listopad 2018., travanj 2020. i lipanj 2023.)
33. Pravilnik o organizaciji Zagrebačkog velesajma d.o.o. (listopad 2018. i veljača 2023.)
34. Prijedlog planova poslovanja trgovačkih društava u vlasništvu Grada Zagreba za 2023. (listopad 2022.)
35. Plan poslovanja za 2023. godinu (veljača i rujan 2023.).

Metode i postupci revizije

Za pribavljanje dostatnih, valjanih i mjerodavnih revizijskih dokaza primijenjene su različite revizijske metode i postupci. Proučena je i analizirana pravna regulativa, unutarnji akti, odluke, ugovori te druga relevantna dokumentacija o usklađenosti poslovanja Društva. Razmotren je i procijenjen rizik različitih vrsta nedostataka, odstupanja i netočnosti koje se mogu javiti u vezi s predmetom revizije. Ocijenjene su unutarnje kontrole uspostavljene kao odgovor rukovodstva na te rizike. Na temelju prikupljenih i analiziranih informacija vezanih za usklađenost poslovanja Društva te ocjene sustava unutarnjih kontrola određen je revizijski pristup. Provjerena je primjena relevantnih zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je provjera usklađenosti vrijednosno značajnijih poslovnih događaja, dok su vrijednosno manje značajne stavke provjerene metodom uzorka. Obavljeni su razgovori sa zaposlenicima i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba u vezi s poslovnim događajima koji su bili predmet revizijskih postupaka. Pri oblikovanju revizijskih zaključaka primijenjena je stručna prosudba, uzimajući u obzir revizijske nalaze, važnost i vrstu revizijom utvrđenih propusta. Provjerena je provedba naloga i preporuka iz prošle revizije koja je obavljena za 2004.

Nalaz za 2023.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, ostvarenje prihoda, upravljanje imovinom, upravljanje ljudskim potencijalima i javna nabava.

Obavljenom revizijom za 2023. utvrđene su nepravilnosti i propusti koji se odnose na sustav unutarnjih kontrola, planiranje, upravljanje imovinom, potraživanja, upravljanje ljudskim potencijalima te obveze.

1. Sustav unutarnjih kontrola

1.1. Postupci i metode koje čine sustav unutarnjih kontrola opisani su unutarnjim aktima, odnosno pravilnicima, procedurama i uputama za rad Društva. Poslovanje Društva uređeno je Pravilnikom o radu, Pravilnikom o organizaciji Društva, Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta, Etičkim kodeksom, Pravilnikom o pravilima, uvjetima i postupcima jednostavne nabave, Sporazumom o reguliranju međusobnih prava i obveza u postupcima javne nabave između Grada i Društva, Računovodstvenim politikama te drugim unutarnjim aktima.

Revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti vezani za izradu registra rizika i informacijski sustav.

– Registar rizika

Prema odredbama članka 7. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, odgovorna osoba institucije odgovorna je za razvoj učinkovitog i djelotvornog sustava unutarnjih kontrola unutar institucije, na način da osigura upravljanje najznačajnijim rizicima koji mogu ugroziti ostvarenje ciljeva sadržanih u strateškim i drugim planovima. Nadalje, prema odredbi članka 12. navedenog Zakona, odgovorna osoba institucije treba uspostaviti upravljanje rizicima kao cjelovit proces utvrđivanja, procjenjivanja i praćenja rizika u odnosu na poslovne ciljeve te poduzimanja potrebnih mjera radi smanjenja rizika.

Prema odredbi članka 13., stavka 1. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, odgovorna osoba institucije treba uspostaviti kontrole koje uključuju pisana pravila, procedure, postupke i druge mjere ili aktivnosti radi smanjenja rizika na prihvatljivu razinu, a u svrhu ostvarenja poslovnih ciljeva.

Odredbama točke 2.1. Okvira za razvoj sustava unutarnjih kontrola koji je sastavni dio Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru određeno je da su za strateške, programske i operativne ciljeve utvrđeni rizici koji uzimaju u obzir najznačajnije unutarnje i vanjske faktore, odnosno promjene u unutarnjem i vanjskom okruženju institucije i institucija iz nadležnosti te da su rizici procijenjeni na način da je procijenjena vjerojatnost njihovog nastanka i učinak. Određene su mjere za postupanje po utvrđenim rizicima i odgovorne osobe za njihovu provedbu. Nadalje, rizici trebaju biti dokumentirani u registru rizika te je potrebno uspostaviti sustav izvještavanja o utvrđenim rizicima i ostvarenju mjera za njihovo smanjenje.

Društvo nije utvrdilo rizike te uspostavilo registar rizika u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, prema kojima odgovorna osoba institucije treba uspostaviti upravljanje rizicima kao cjelovit proces utvrđivanja, procjenjivanja i praćenja rizika u odnosu na poslovne ciljeve te poduzimanja potrebnih mjera radi smanjenja rizika.

Državni ured za reviziju nalaže utvrditi rizike te uspostaviti registar rizika u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru i Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru.

– Informacijski sustav

Društvo za potrebe evidentiranja i praćenja poslovnih događaja koristi aplikaciju (IISZV – integralni informacijski sustav Zagrebačkog velesajma). Aplikacija se sastoji od sljedećih modula: Sajamsko poslovanje, Ostale komercijalne djelatnosti, Infrastruktura, Tajnice i tajnici, Nabava, Računovodstvo i financije, Plaće i Pravna. Navedenu aplikaciju je izradio i održava zaposlenik Društva te nije osigurana zamjena u slučaju njegove odsutnosti i nastavak rada spomenutih aplikacija. Prema odredbama točke 3.6. Kontinuitet poslovanja, Okvira za razvoj sustava unutarnjih kontrola Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, kojim je, između ostalog, utvrđen način postupanja u pogledu osiguranja kontinuiteta rada te su utvrđene kontrolne aktivnosti povezane s informatičkom strukturom koje se odnose na fizičku zaštitu i pristupna prava, održavanje hardvera i softvera, izradu sigurnosnih kopija, upravljanje korisničkim računima, osiguravanje potrebne razine napajanja, sigurnost podataka te je predviđeno da se osigurava zamjena u slučaju privremene odsutnosti zaposlenika. S obzirom na to da Društvo nije osiguralo zamjenu zaposlenika koji održava aplikaciju integralnog informacijskog sustava, Društvo je izloženo riziku kontinuiteta poslovanja.

Državni ured za reviziju nalaže osigurati zamjenu za privremeno odsutnog zaposlenika kako bi se osigurao kontinuitet poslovanja u skladu s odredbama Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru.

- 1.2. *Vezano za nalog da se osigura zamjena za privremeno odsutnog zaposlenika Društvo navodi da ne postoji zamjena za privremenu odsutnost inženjera za razvoj računalnih programa te da bi u slučaju dugotrajne odsutnosti angažirali stručnjake vanjskog pružatelja informacijskih usluga koji su sudjelovali u razvoju integralnog informacijskog sustava Društva (IISZV) te bi se osigurao kontinuitet poslovanja.*

2. Planiranje

- 2.1. Društvo je u prosincu 2022. donijelo Plan poslovanja za 2023., na koji je Skupština Društva u veljači 2023. dala suglasnost, a Izmjene Plana poslovanja za 2023. donijela je i odobrila Skupština u rujnu 2023.

Utvrđene nepravilnosti i propusti odnose se na strateški plan poslovanja i plan ulaganja.

– Strateški plan poslovanja

Prema odredbama članka 7. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, odgovorna osoba institucije odgovorna je za razvoj učinkovitog i djelotvornog sustava unutarnjih kontrola unutar institucije, na način da, između ostalog, osigura izradu i provedbu strateških i drugih planova, kao i programa za ostvarivanje poslovnih ciljeva institucije te da osigura usklađenost strateških i drugih planova i programa s proračunom, odnosno financijskim planom institucije. Odredbama točke 1.2.3. Okvira za razvoj sustava unutarnjih kontrola, koja je sastavni dio Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, određeno je da su strateški ciljevi sadržani u strateškim planskim dokumentima, a definirani su na način da su konkretni, mjerljivi i vremenski određeni, s utvrđenim pokazateljima rezultata i učinaka. Društvo nije donijelo strateški plan poslovanja niti su nekim drugim planskim dokumentom utvrđeni strateški ciljevi.

Državni ured za reviziju nalaže donijeti strateški plan u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru i Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru.

– Plan ulaganja

Ulaganja u dugotrajnu imovinu za 2023. planirana su u vrijednosti od 400.157,00 eura. Izmjenama Plana investicija za 2023. iz rujna 2023., ulaganja u dugotrajnu imovinu planirana su u vrijednosti od 487.528,00 eura, što je 87.371,00 euro ili 21,8 % više u odnosu na početni plan. Vrijednosno značajnija planirana ulaganja odnose se na ulaganja u građevinske objekte u vrijednosti od 205.975,00 eura (uređenje paviljona, zamjena rasvjete i pregled nosivih čeličnih konstrukcija na većem broju paviljona). Ulaganja u dugotrajnu imovinu ostvarena su u vrijednosti od 115.045,00 eura, što je 372.483,00 eura ili 76,4 % manje u odnosu na plan.

Manje od plana ostvareno je ulaganje u građevinske objekte u vrijednosti od 65.300,00 eura (sanacija paviljona 5, 7, 8 i 34 te ugradnja mjerila za toplinsku energiju), opremu u vrijednosti od 42.737,00 eura (nabava uredske opreme, uređaja za grijanje i hlađenje, stroj za košnju trave) te druga ulaganja u vrijednosti od 7.008,00 eura (zaštitni znak). Također, manje od planiranog ostvarena su ulaganja u opremu i alate te druga ulaganja.

Iz navedenog proizlazi da, iako je u rujnu donesena izmjena Plana investicija za 2023., koncem godine navedeni Plan nije u potpunosti ažuriran i ne pruža informacije o stvarnim potrebama za ulaganje. S obzirom na ostvarenje plana ulaganja u dugotrajnu imovinu proizlazi da ulaganja u dugotrajnu imovinu nisu planirana na temelju stvarnih potreba.

Državni ured za reviziju preporučuje realnije planirati ulaganja u dugotrajnu imovinu te redovito ažurirati plan ulaganja na temelju stvarnih potreba.

- 2.2. *Vezano za preporuku da je potrebno realnije planirati ulaganja u dugotrajnu imovinu te redovito ažurirati plan ulaganja na temelju stvarnih potreba Društvo navodi da je Planom ulaganja predvidjelo te Izmjenom Plana ulaganja utvrdilo dodatne potrebe Društva za nužnim ulaganjima, a s obzirom na to da se ulagao napor u završetak procesa rješavanja problema likvidnosti i kadrovskih kapaciteta za provedbu ulaganja ostvareni su značajno manji iznosi od planiranih. Također, s obzirom na dugi vremenski rok od pripreme, za što je potrebno odobrenje Skupštine Društva na plan, od pokretanja do provedbe ulaganja, velika su odstupanja provedbe od samog plana.*

Nadalje, Društvo navodi da je svjesno potrebe brže provedbe potrebnih ulaganja (unatoč svim ograničenjima s kojima se suočava), što dokazuje činjenica da je iznos ostvarenih ulaganja u 2023. u odnosu na 2022. porastao za četiri puta s nastavkom istog trenda u 2024. u kojoj je ostvareno četiri puta više ulaganja u odnosu na 2023. Društvo navodi da proces javne nabave u prosjeku traje šest do devet mjeseci, obveza je imati osigurana sredstva i poslovnim planom potrebno je dobiti odobrenje Skupštine Društva za planirana ulaganja, odnosno u razdoblju od godine dana potrebno je planirati ulaganje, osigurati sredstva, provesti nabavu i ulaganje te je nemoguće provesti sve aktivnosti u tako kratkom roku, poštujući sve zakonske preduvjete.

3. Upravljanje imovinom

- 3.1. Ukupna imovina koncem 2023. iskazana je u vrijednosti od 234.402.056,43 eura, a odnosi se na dugotrajnu imovinu u vrijednosti od 231.165.421,91 euro te kratkotrajnu imovinu u vrijednosti od 3.236.634,52 eura.

Odredbama članka 4. Zakona o Središnjem registru državne imovine propisano je da su obveznici dostave i unosa podataka u Središnji registar državne imovine, između ostalog, trgovačka društva, zavodi i druge pravne osobe čiji je osnivač Republika Hrvatska i/ili jedinica lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave. Odredbama članaka 6. i 7. Uredbe o Središnjem registru državne imovine propisano je da se Središnji registar državne imovine sastoji od evidencije nekretnina, financijske imovine, pokretnina, prava i obveza te drugih pojava oblika imovine. Pravilnikom o tehničkoj strukturi podataka i načinu upravljanja Središnjim registrom državne imovine iz ožujka 2024. uređeni su tehnička struktura podataka Središnjeg registra državne imovine, način upravljanja Središnjim registrom državne imovine, elementi evidencije državne imovine koja se unosi u Središnji registar državne imovine, dostupnost Središnjeg registra državne imovine, format za razmjenu podataka, način dostave informacije o klasificiranim podacima, informiranje obveznika dostave podataka i definiranje korisničke podrške Središnjeg registra državne imovine. Društvo nije dostavilo i unijelo u Središnji registar državne imovine podatke o pojavnim oblicima državne imovine kojom upravlja, raspolaže ili mu je dana na korištenje, neovisno o nositelju vlasničkih prava, iako je obveznik dostave i unosa navedenih podataka.

Odredbom članka 13. navedene Uredbe propisano je da su obveznici unosa podataka dužni uspostaviti organizacijsku strukturu, s formalnom raspodjelom zadaća, ovlasti i odgovornosti kojom se osigurava primjerena komunikacija sa Središnjim registrom državne imovine, imenovati odgovornu osobu za elektronički unos i ažuriranje podataka te dostaviti podatke o tome u Središnji registar državne imovine. Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva je tijekom 2021. obveznike dostave i unosa podataka obavijestio o uspostavi i o mogućnosti unosa podataka u novi Središnji registar državne imovine. Obveznici dostave i unosa podataka trebali su dostaviti Središnjem državnom uredu za razvoj digitalnog društva informaciju o imenovanju odgovorne osobe za elektronički unos i ažuriranje podataka u Središnji registar državne imovine te je nakon toga obveznicima dostave i unosa podataka omogućen unos podataka o imovini i o promjenama u imovini elektroničkim putem kroz aplikaciju u registar nekretnina. Društvo je imenovalo odgovornu osobu za elektronički unos i ažuriranje podataka u Središnjem registru državne imovine u siječnju 2025.

Državni ured za reviziju nalaže dostaviti podatke o državnoj imovini u skladu s odredbama Pravilnika o tehničkoj strukturi podataka i načinu upravljanja Središnjim registrom državne imovine.

3.2. *Društvo se nije očitovalo na ovu točku Nalaza.*

4. Potraživanja

- 4.1. Potraživanja u iznosu od 1.795.520,88 eura odnose se na potraživanja od kupaca u iznosu od 1.741.377,13 eura, druga potraživanja u iznosu od 47.615,87 eura, potraživanja od države i drugih institucija u iznosu od 4.788,31 euro te potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika u iznosu od 1.739,57 eura. Potraživanja od kupaca u iznosu od 1.741.377,13 eura najvećim dijelom odnose se na potraživanja od fizičkih i pravnih osoba.

Društvo je u prosincu 2011. donijelo Pravilnik o naplati potraživanja, koji propisuje postupak naplate potraživanja, uključujući način i vrijeme upućivanja opomena, aktiviranje instrumenata osiguranja naplate, obračun i naplatu zateznih kamata, angažiranje agencije za naplatu potraživanja, utuživanje potraživanja koja se ne mogu naplatiti te usklađivanje vrijednosti potraživanja. Nadalje, u točki 5. navedenog Pravilnika određeno je da se odnosi s Gradom uređuju posebnim dokumentom. Društvo nije donijelo dokument kojim bi uredilo postupak naplate potraživanja s Gradom. Društvo ugovara zakup poslovnog prostora s Gradom prema uvjetima koji vrijede za sve poslovne subjekte, dok za iznos potraživanja za zakup poslovnih prostora od Grada provodi prijeboj s obvezama Društva za komunalnu naknadu.

Državni ured za reviziju nalaže donijeti dokument kojim će se urediti postupak naplate potraživanja s Gradom u skladu s Pravilnikom o naplati potraživanja.

- 4.2. *Vezano za nalog o donošenju dokumenta kojim će se urediti postupak naplate potraživanja s Gradom u skladu s Pravilnikom o naplati potraživanja Društvo navodi da je 26. studenoga 2024. donijelo Pravilnik o naplati potraživanja i da na jednak način postupa sa svim kupcima te primjenjuje Pravilnik o naplati potraživanja i na Grad.*

5. Upravljanje ljudskim potencijalima

- 5.1. Koncem prosinca 2022. Društvo je imalo 132 zaposlenika. Tijekom 2023. zaposleno je 14, a otišla su 22 zaposlenika te su koncem prosinca 2023. bila 124, što je osam manje u odnosu na prethodnu godinu.

Utvrđene nepravilnosti i propusti odnose se na obrazovanje zaposlenika, unaprjeđenje zaposlenika i isplatu bonusa.

– Obrazovanje zaposlenika

Društvo je u 2023. provelo obrazovanje 13 zaposlenika te je za tu namjenu utrošilo 6.287,27 eura. Također, u listopadu 2018. donijelo je Pravilnik o obrazovanju radnika Zagrebačkog velesajma d.o.o. Odredbama navedenog Pravilnika određeni su uvjeti i način obrazovanja zaposlenika u cilju povećanja razine stručnih znanja, vještina, sposobnosti i kompetencija zaposlenika kako bi se time pridonijelo većoj učinkovitosti pri obavljanju poslova radnog mjesta za koje su zaključili ugovore o radu te povećanja uspješnosti organizacije i ostvarivanja njezinih ciljeva.

Prema odredbama članka 3. Pravilnika o obrazovanju radnika Zagrebačkog velesajma d.o.o. određeno je da poslodavac može uputiti na srednjoškolsko obrazovanje, prekvalifikaciju, na visoko obrazovanje, odnosno na stručno osposobljavanje/usavršavanje, ako je upućivanje na koji od navedenih programa formalnog obrazovanja predviđeno Planom obrazovanja za odgovarajuću kalendarsku godinu. Odredbom članka 5. navedenog Pravilnika određeno je da Plan obrazovanja za neformalno obrazovanje te za stručno osposobljavanje, odnosno usavršavanje, obuhvaća ukupan iznos troška po organizacijskoj jedinici. Također, odredbom članka 6. određeno je da je Plan troškova sastavni dio Plana obrazovanja, a odredbom članka 8. da direktor službe podnosi organizacijskoj jedinici za obavljanje poslova upravljanja ljudskim resursima zahtjev za upućivanje zaposlenika na neformalno obrazovanje te na stručno osposobljavanje, odnosno usavršavanje.

Društvo za 2023. nije donijelo Plan obrazovanja i Plan troškova, direktori službi nisu podnijeli zahtjeve za upućivanje zaposlenika na neformalno obrazovanje i na stručno osposobljavanje, odnosno usavršavanje, te iz dokumentacije Društva nije vidljivo na temelju kojih kriterija su zaposlenici odabrani i upućeni na obrazovanje.

Državni ured za reviziju nalaže donijeti Plan obrazovanja koji sadrži Plan troškova te podnositi zahtjeve za upućivanje zaposlenika na neformalno obrazovanje i stručno osposobljavanje organizacijskoj jedinici za obavljanje poslova upravljanja ljudskim resursima u skladu s Pravilnikom o obrazovanju radnika Zagrebačkog velesajma d.o.o.

– Unaprjeđenje i ocjenjivanje zaposlenika

Društvo je tijekom 2023. unaprijedilo 19 zaposlenika. Zaposlenici su unaprjeđivani na nova radna mjesta uz povećanje koeficijenta složenosti poslova. Direktorica Društva zaključuje ugovore o radu i dodatke ugovorima o radu kojima se povećavaju koeficijenti i unaprjeđuju zaposlenici na nova radna mjesta. Prema obrazloženju Društva, direktorica Društva odlučuje o unaprjeđenjima zaposlenika u dogovoru s operativnim timovima i rukovoditeljima odjela, a do promjene zaposlenika na pojedinim radnim mjestima može doći ovisno o potrebama posla, organizacijskim promjenama i promjenama s obzirom na radne sposobnosti zaposlenika te doprinos zaposlenika. Društvo nema utvrđene procedure i kriterije na temelju kojih se unaprjeđuju zaposlenici. Odredbama točke 1.5. Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru određeno je da se ocjena rada i učinkovitosti zaposlenika provodi na temelju unaprijed utvrđenih kriterija. Društvo nije donijelo kriterije za ocjenu rada i učinkovitosti zaposlenika te nije provodilo ocjenu rada i procjenu učinkovitosti rada zaposlenika.

Državni ured za reviziju nalaže utvrditi kriterije za ocjenu rada i učinkovitosti zaposlenika u skladu s odredbama Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola. Nadalje, preporučuje donijeti procedure i utvrditi kriterije za unaprjeđenje zaposlenika.

– Isplata bonusa

Tijekom 2023. Društvo je isplaćivalo bonuse na temelju odluka direktorice Društva iz srpnja i prosinca 2023. Prema Odluci iz srpnja 2023. isplaćen je bonus u brutoiznosu jedne prosječne brutoplaće isplaćene u posljednja tri mjeseca jednoj zaposlenici. Prema Odluci iz prosinca 2023. određeno je da direktorica na prijedlog direktora službi donosi Odluku o isplati bonusa za 2023. U Odluci je navedeno da se bonus isplaćuje kao nagrada za ostvareni rezultat u 2023.

Bonus je isplaćen za 65 zaposlenika u brutoiznosu od 94.250,05 eura zaposlenicima na radnim mjestima s koeficijentima složenosti od 2,3 do 6,10. Bonus je isplaćen u iznosu od 25 % brutoplaće do dvije brutoplaće. U Odluci je navedeno da se dijelu zaposlenika isplaćuje jednokratni bonus u iznosu od jedne do dvije brutoplaće (osnovna brutoplaća uvećana za dodatke, i to stalni dodatak, dodatak za radni staž za svaku navršenu godinu radnog staža i nagrada za vjernost). U prijedlozima direktora službi za isplatu bonusa zaposlenicima navedeni su zaposlenici, iznos te razlozi dodjele. Tako je, primjerice, pojedinim zaposlenicima predložena isplata bonusa u iznosu jedne brutoplaće, a pojedinim zaposlenicima u visini pola brutoplaće. Nadalje, kao razlozi isplate bonusa navedeni su pravodobno obavljanje poslova, kolegijalnost, uspješnost u radu, pouzdanost, samoinicijativnost zaposlenika, djelovanja u vezi s radom poslodavca koje je doprinijelo njegovom ugledu i promociji u javnosti, velik doprinos i iznimna postignuća u provedbi projekta, marljivost, spremnost na promjene unutar organizacije, kooperativnost, timski duh, premašeni ciljani financijski i naturalni pokazatelji sajмова, zalaganje za tim te odgovornost. Društvo nije donijelo mjerljive kriterije za obračun i isplatu bonusa (opis kriterija, broj bodova za svaki kriterij, najmanji broj bodova koji je uvjet za ostvarivanje prava i drugo).

Državni ured za reviziju preporučuje utvrditi mjerljive kriterije za obračun i isplatu bonusa kako bi se osigurala opravdanost, transparentnost i jednoobraznost procesa njihove dodjele.

- 5.2. *Vezano za nalog o donošenju Plana obrazovanja koji sadrži Plan troškova te da se podnose zahtjevi za upućivanje zaposlenika na neformalno obrazovanje i stručno osposobljavanje organizacijskoj jedinici za obavljanje poslova upravljanja ljudskim resursima u skladu s Pravilnikom o obrazovanju radnika Zagrebačkog velesajma d.o.o. Društvo navodi da su u 2023. odobrene samo zakonski uvjetovane edukacije zbog nedostatka sredstava (edukacija za javnu nabavu, osposobljavanje za košnju trave, ESG radionica). Nadalje, Društvo navodi da se borilo za opstanak i svu pozornost je usmjerilo na povećanje prihoda uz smanjenje troškova. Nadalje, navodi da je u veljači 2025. donesen Plan obrazovanja za 2025. Također, Društvo navodi da je izrađen obrazac zahtjeva za upućivanje zaposlenika na neformalno obrazovanje i stručno osposobljavanje.*

Nadalje, vezano za nalog da se utvrde kriteriji za ocjenu rada i učinkovitosti zaposlenika u skladu s odredbama Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola Društvo navodi da je u prosincu 2024. donijelo Pravilnik o kriterijima za ocjenjivanje rada radnika, utvrđivanja natprosječnih rezultata rada i isplati dodatka za uspješnost u radu.

Vezano za preporuku da je potrebno utvrditi mjerljive kriterije za obračun i isplatu bonusa kako bi se osigurala opravdanost, transparentnost i jednoobraznost procesa njihove dodjele Društvo navodi da je u prosincu 2024. donijelo Pravilnik o kriterijima za ocjenjivanje rada radnika, utvrđivanja natprosječnih rezultata rada i isplati dodatka za uspješnost u radu koji, između ostalog, sadrži kriterije za ocjenjivanje rada zaposlenika, kao što su stručnost, kreativnost, samoinicijativnost u obavljanju poslova, kvaliteta, opseg i pridržavanje zadanih rokova u obavljanju poslova, odnos prema drugim zaposlenicima, poslovnim partnerima, timski rad te način provođenja ocjenjivanja. Društvo navodi da je direktorica Društva u travnju 2023. donijela Odluku o načinu isplate godišnje nagrade za 2023. u kojoj je navedeno da će se zaposlenicima Društva isplaćivati godišnja nagrada u najvećem neoporezivom neto iznosu prema važećim poreznim propisima, odnosno u iznosu od 995,43 eura neto, u jednakim mjesečnim iznosima u razdoblju od siječnja do prosinca, uključujući i prosinac tekuće godine, počevši od siječnja 2023. Nadalje, Društvo navodi da su u 2023. bonusi dodjeljivani isključivo kao rezultat značajnog rasta prihoda te smanjenja troškova. Tako je, primjerice, prema Odluci iz srpnja 2023., bonus isplaćen jednoj zaposlenici u bruto iznosu jedne prosječne brutoplaće, i to zbog iznimnih rezultata i doprinosa u radu, a koji su rezultirali dodatnim poslovnim prihodom za poslodavca u iznosu od 102.811,64 eura. Također, Društvo navodi da su Odlukom iz prosinca 2023., kao nagrada doprinosa za ostvareni rezultat u 2023., isplaćeni bonusi za 65 zaposlenika, da je Odluka donesena na temelju prijedloga direktora Službi uz obrazloženje, a koji su prijedlog za bonuse svojih zaposlenika donosili na temelju procjene pravodobnog obavljanja poslova, iznimnog doprinosa u razvijanju dobrih i kolegijalnih odnosa na radu, uspješnog ugovaranja, iznimnog odnosa prema radu, temeljitosti, pouzdanosti, unapređenju poslovnog procesa, ostvarenju uštede koje je rezultat kreativnosti ili samoinicijativnosti zaposlenika, djelovanja u vezi s radom poslodavca koje je doprinijelo njegovom ugledu i promociji u javnosti, velikog doprinosa i iznimnih postignuća u provedbi projekta, marljivog, točnog i predanog rada, uspješnog sudjelovanja na zahtjevnom projektu, ostvarenih natprosječnih rezultata rada, spremnosti na promjene unutar organizacije, kooperativnosti, timskom duhu, premašenim ciljanim financijskim i naturalnim pokazateljima sajмова, zalaganjem za tim te odgovornost.

6. Obveze

- 6.1. Na 31. prosinca 2023. ukupne obveze iskazane su u iznosu od 39.967.038,01 euro i odnose se na dugoročne obveze u iznosu od 29.728.370,73 eura te kratkoročne obveze u iznosu od 10.238.667,28 eura. Dugoročne obveze odnose se na odgođenu poreznu obvezu u iznosu od 26.728.843,15 eura, obveze za zajmove i depozite u iznosu od 1.905.923,37 eura, ostale dugoročne obveze u iznosu od 574.426,98 eura te obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama u iznosu od 519.177,23 eura. Vrijednosno značajnije kratkoročne obveze odnose se na obveze prema dobavljačima u iznosu od 5.631.302,07 eura, obveze za zajmove i depozite u iznosu od 2.540.798,18 eura te druge kratkoročne obveze u iznosu od 888.733,85 eura.

– Evidentiranje obveza za komunalnu naknadu

Obveze prema dobavljačima koncem 2023. iznosile su 5.631.302,07 eura, što je 2.365.828,87 eura ili 29,6 % manje u odnosu na prethodnu godinu. U okviru obveza prema dobavljačima evidentirane su obveze za komunalnu naknadu u iznosu od 3.870.824,19 eura.

Početkom godine u poslovnim knjigama iskazane su obveze za komunalnu naknadu za razdoblje od 2017. do 2022. u iznosu od 4.769.318,90 eura. Tijekom 2023. podmirene su obveze u iznosu od 740.218,39 eura te su provedene korekcije odnosno umanjena je obveza po rješenjima iz prijašnjih razdoblja u iznosu od 308.159,16 eura. Obveza za komunalnu naknadu za 2023. evidentirana je u poslovnim knjigama u iznosu od 149.882,84 eura. Koncem 2023. u financijskim izvještajima iskazana je ukupna obveza za komunalnu naknadu u iznosu od 3.870.824,19 eura.

Prema Zakonu o komunalnom gospodarstvu, komunalna naknada je novčano javno davanje koje se plaća za održavanje komunalne infrastrukture i prihod je proračuna jedinice lokalne samouprave. Rješenje o komunalnoj naknadi donosi upravno tijelo u skladu s odlukom o komunalnoj naknadi i odlukom o vrijednosti boda komunalne naknade u postupku pokrenutom po službenoj dužnosti.

Pravilnikom o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja propisana je obveza sastavljanja godišnjih financijskih izvještaja poduzetnika prema strukturi i sadržaju određenim u prilogu Pravilnika. Prema Prilogu I., Godišnji financijski izvještaji, navedenog Pravilnika u Bilanci u okviru Kratkoročnih obveza propisano je iskazivanje obveze za poreze, doprinose i slična davanja na poziciji D11.

Državni ured za reviziju nalaže, u cilju realnog iskazivanja obveza u godišnjem financijskom izvještaju, prikazati obveze za komunalnu naknadu u okviru pozicije obveza za poreze, doprinose i slična davanja umjesto u okviru obveza prema dobavljačima u skladu s Pravilnikom o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja.

– Obveze prema dobavljačima

Obveze prema dobavljačima odnose se na nedospjele obveze u iznosu od 836.545,40 eura i dospjele obveze u iznosu od 4.794.611,17 eura. Dospjele obveze u iznosu od 4.794.611,17 eura odnosile su se na dospjele obveze s rokom do 30 dana u iznosu od 7.583,80 eura, od 31 do 60 dana u iznosu od 2.403,37 eura, od 61 do 90 dana u iznosu od 2.403,37 eura, od 90 do 180 dana u iznosu od 21.682,49 eura, od 180 do 360 dana u iznosu od 317.634,53 eura te preko 180 dana u iznosu od 4.442.903,61 euro. U tijeku obavljanja revizije obavljen je uvid u 39 računa koje je izdalo jedanaest dobavljača u ukupnom iznosu od 801.151,75 eura. Utvrđeno je da su računi, u odnosu na ugovorene rokove plaćanja, podmireni sa zakašnjenjem u plaćanju između 126 i 1 548 dana, za što su pojedini dobavljači obračunali zatezne kamate u iznosu od 417.877,23 eura.

Državni ured za reviziju preporučuje poštivati ugovorene rokove plaćanja kako se ne bi obračunavala zatezna kamata na zakašnjela plaćanja.

- 6.2. Vezano za nalog Državnog ureda za reviziju da se, u cilju objektivnog iskazivanja obveza u godišnjem financijskom izvještaju, prikažu obveze za komunalnu naknadu u okviru pozicije obveza za poreze, doprinose i slična davanja umjesto u okviru obveza prema dobavljačima u skladu s Pravilnikom o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja Društvo navodi da društvo Zagrebački velesajam d.o.o. kao trgovačko društvo u 100-postotnom vlasništvu Grada, a prije i kao Podružnica društva Zagrebački holding d.o.o. poslovne promjene evidentira kao i druga trgovačka društva u vlasništvu Grada.

Nadalje, Društvo navodi da je izdvajanjem nastavilo koristiti računski plan koji koriste društva u vlasništvu Grada, jer je obveza iskazivanja godišnjih troškova/prihoda te obveza i potraživanja nastalih između povezanih osoba sastavni dio zahtjeva Grada i redovnih mjesečnih izvještaja koje Društvo dostavlja u nadležni Gradski ured zadužen za praćenje rada trgovačkih društava. Također, Društvo navodi da je sve obveze nastale iz odnosa s povezanim osobama evidentiralo na skupini konta 24, uključujući i obvezu s osnove komunalne naknade. Nadalje, Društvo navodi da će prema nalogu Državnog ureda za reviziju, ubuduće evidentirati obveze za komunalnu naknadu u okviru obveza za poreze i doprinose i slična davanja u cilju objektivnog iskazivanja obveza u godišnjem financijskom izvještaju. Također, Društvo napominje da je za 2024. napravilo ispravak evidencije komunalne naknade te evidentiralo obveze za komunalnu naknadu u iznosu od 3.870.824,19 eura na obveze za poreze, doprinose i slična davanja s obveza prema povezanim društvima iz zajedničkih poslova.

Nadalje, vezano za preporuku da se poštuju ugovoreni rokovi plaćanja kako se ne bi obračunavala zatezna kamata na zakašnjela plaćanja Društvo navodi da je bilo suočeno s velikim problemima kratkoročne i dugoročne likvidnosti. Nadalje, Društvo navodi da je ulažući velike napore u rješavanje navedenog problema počevši od sredine 2022. u potpunosti uspješno riješilo problem kratkoročne likvidnosti te se od 2024. obveze prema dobavljačima podmiruju u rokovima dospijeca koji su smanjeni sa zakonskih 60 na 30 dana od datuma računa.

IV. ČLANOVI UPRAVE

1. Uprava:

Renata Suša direktorica od 21. veljače 2022.